

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

VIJEĆE

Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o ulozi sektora mladih u integriranom i međusektorskom pristupu sprečavanju i suzbijanju nasilne radikalizacije mladih

(2016/C 213/01)

VIJEĆE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA,

PODSJEĆAJUĆI NA:

1. Političku pozadinu tog pitanja iz Priloga ovim zaključcima.

POTVRĐUJUĆI DA:

2. Mladi, njihove vrijednosti i stavovi, kao i vještine i kompetencije predstavljaju velik potencijal za naša društva. Zbog stalnih promjena te društvenih i gospodarskih izazova sve važniji postaju dijeljenje demokratskih vrijednosti, socijalna uključenost mladih i aktivno građanstvo.
3. Nedavni teroristički napadi u Belgiji, Francuskoj i Danskoj, te slična zlodjela koji su se u prošlosti dogodili u Europi, kao i porast slučajeva govora mržnje i zločina iz mržnje ⁽¹⁾, propagande i nasilne ksenofobije u Europi pokazuju da je hitno potreban doprinos svih društvenih sektora, među ostalim sektora mladih, za borbu protiv nasilne radikalizacije ⁽²⁾, održavanje društvene stabilnosti te pozitivno i sigurno okruženje za odrastanje.
4. Iako se s nasilnom radikalizacijom potrebno suočiti i s njom se boriti na više područja, od ključne je važnosti prepoznavanje, sprečavanje prijetnji i opasnosti koje ona predstavlja za mlade i djelovanje ranim i učinkovitim mjerama intervencije, poštujući kulturnu raznolikost mladih.
5. Na proces razvoja identiteta mogu utjecati mnogi čimbenici, poput višestruko problematičnog obiteljskog okruženja, vršnjaka, interneta i društvenih medija, političkog okruženja i položaja skupina mladih u društvu koji se često suočavaju s diskriminacijom, poniženjem, isključenjem, nepravdom, nedostatkom perspektive i osjećajem frustracije, što bi moglo dovesti do nasilne radikalizacije.
6. Roditelji, braća i sestre, vršnjaci i drugi relevantni akteri ⁽³⁾ ključni su u podupiranju pozitivnog razvoja identiteta. To može uključivati osviještenost o drugim kulturama i poštovanje drugih ljudi, aktivno sudjelovanje u društvu, ali i aspekte duhovnosti, vjere ili uvjerenja, te uključiti jačanje osjećaja pripadnosti koje je potrebno kao protuteža informacijama i ekstremističkim idejama kojima mladi mogu biti izloženi.

⁽¹⁾ Posebno izvješće Eurobarometra 437 (2015.) Diskriminacija u EU-u 2015.

Agencija za temeljna prava (2012.): Rad na vidljivosti zločina iz mržnje u Europskoj uniji.

⁽²⁾ Nasilna radikalizacija kompleksno je pitanje koje nije svuda jednako definirano. U ovom kontekstu *nasilna* radikalizacija odnosi se na proces u kojemu osoba prihvaća upotrebu nasilja za postizanje političkih, ideoloških ili vjerskih ciljeva, uključujući nasilni ekstremizam i terorizam. Potrebno je napomenuti da radikalizacija nužno ne dovodi do nasilnog ekstremizma i terorizma te radikalno izražavanje samo po sebi ne mora biti problematično.

⁽³⁾ Poput učitelja, zaposlenih u obrazovanju na sveučilištima, socijalnih radnika, osoba koje rade s mladima, pružatelja zdravstvene skrbi, volontera, susjeda, sportskih trenera, vjerskih vođa i neformalnih vođa, lokalnih policijskih službenika.

7. Mlade bi trebalo poticati na vlastito preispitivanje, razvoj empatije, učenje kritičkog razmišljanja, kako živjeti s izazovima i nesigurnostima i kako se nositi sa situacijama i emocijama koje im izazivaju nelagodu, kako bi postali otporniji i održavali konstruktivne odnose u različitim društvenim skupinama.
8. Mladi trebaju imati svijest i razumijevanje o demokraciji, jednakosti, poštovanju ljudskog dostojanstva, ljudskim pravima, pluralizmu i raznolikosti te biti medijski i informacijski pismeni. Time se doprinosi kritičkom razmišljanju, osviještenosti i znanju o tome kako nasilne ekstremističke skupine mogu iskriviti i iskoristiti informacije s ciljem širenja propagande.
9. Mjere kojima je cilj sprečavanje nasilne radikalizacije ne bi trebale dovesti do stigmatizacije skupina mladih ni do diskriminacije ili ksenofobije u odnosu na njih.

ISTIČU DA:

10. Rad s mladima dostupna je i otvorena usluga, metoda i instrument kojemu je cilj pozitivan razvoj identiteta svih mladih, kojim se pruža neformalno i informalno okruženje za razvoj vrijednosti, vještina, kompetencija, talenata i otvorenih stavova, kojim se također mladima omogućuje prepoznavanje opasnosti s kojima će se vjerojatno susresti, uključujući nasilnu radikalizaciju, te da takve opasnosti mogu savladati.
11. U radu s mladima upotrebljava se širok i holistički pristup, aktivno se uključuju mladi te se radi s pojedincima i skupinama mladih s ciljem pronalaženja rješenja za njihova pitanja i probleme. Tako se radom s mladima omogućuje sigurno okruženje za rast, izgradnju identiteta, osjećaj smisla pripadnosti i izloženost pozitivnom utjecaju vršnjaka te bi se mogao spriječiti negativan utjecaj vršnjaka koji dovodi do nasilne radikalizacije.
12. Sektor mladih zajedno s obrazovnim sektorom i drugim relevantnim sektorima i akterima može imati ključnu ulogu u integriranom i međusektorskom pristupu u rješavanju problema nasilne radikalizacije, posebno u ranoj fazi, podupiranjem mladih u razvoju i djelovanju, promicanjem demokratskih i pluralističkih načela, uključenosti i aktivnog građanstva te usmjeravanjem na negativne čimbenike poput diskriminacije i nedostatka perspektive koji utječu na živote mladih.

NAGLAŠAVAJUĆI DA:

13. Zbog različitih elemenata koji su uključeni te kompleksnosti nasilne radikalizacije i njezina velikog utjecaja na društvo potreban je integriran i međusektorski pristup na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Tim pristupom obuhvaćeni su različiti sektori i akteri, između ostalog rad s mladima, organizacije koje vode mladi i obrazovanje.
14. U okviru integriranog i međusektorskog pristupa politike za mlade i rad s mladima, s naglaskom na sigurnom i uključivom okruženju te informalnom i neformalnom učenju, kao i na prevenciji, trebali bi biti prilagođeni politikama, instrumentima i aktivnostima u drugim relevantnim sektorima poput ranog upozoravanja, učinkovitog interveniranja i suzbijanja nasilne radikalizacije. Tako se može postići dosljedan i strukturiran pristup mladima, vršnjacima, obiteljima i njihovim društvenim mrežama, u okviru kojeg se omogućuje međusobno informiranje i podrška.
15. Takav bi pristup trebao značiti upotrebu različitih strategija, ovisno o stupnju radikalizacije, od općih strategija prevencije ⁽¹⁾ u ranim fazama radikalizacije do usmjerenijeg pristupa koji je upućen određenim skupinama ili pojedincima u stvarnim slučajevima nasilne radikalizacije. Tako se nadopunjuje ključna uloga rada s mladima kao dijela međusektorskih napora u pomaganju mladima da pronađu svoje mjesto u društvu i čuvanju mladih od opasnosti nasilnog ekstremizma.

U SKLADU S TIME POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE DA, UZIMAJUĆI U OBZIR NAČELO SUPSIDIJARNOSTI:

16. Rade na integriranom i međusektorskom pristupu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se doprlo do svih mladih koji su izloženi riziku od nasilne radikalizacije:
 - a) promicanjem učinkovite i dobro prilagođene suradnje između sektora mladih, obrazovnog sektora te drugih relevantnih sektora, pripremom zajedničkih mehanizama i mjera te razmjenom dobre prakse ⁽²⁾ za rješavanje slučajeva nasilne radikalizacije.

⁽¹⁾ Opće strategije prevencije zamišljene su tako da dopru do cijelog stanovništva bez obzira na individualne čimbenike rizika. Mogu biti usmjerene na, primjerice, sve mlade unutar određene dobne skupine. Cilj je osigurati određenu osnovnu razinu otpornosti među mladima.

⁽²⁾ Primjerice, baza podataka o dobroj praksi Mreže za osvješćivanje o radikalizaciji (RAN), alat Youth WIKI, baza podataka o dobroj praksi Europskog centra znanja za politike za mlade (EKCYF).

- b) istraživanjem i promicanjem uloge koju rad s mladima može imati kao partner u koalicijama i mrežama na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se stvorio čvrst temelj za potporu razvoju mladih, među ostalim njihove otpornosti te jačanja zaštitnih čimbenika.

17. Kada je to relevantno, prepoznaju i jačaju sektor mladih u:

- a) njegovoj ulozi u davanju potpore mladima kako bi se snašli na putu odrastanja i pronašli mjesto u društvu te stvaranju sigurnog i uključivog okruženja za mlade u razvoju njihova identiteta, uzimajući u obzir, kada je to relevantno, razvoj duhovnog ili kulturnog i vjerskog identiteta;
- b) njegovoj ulozi u promicanju demokratskih vrijednosti i aktivnog građanstva različitim oblicima prakse rada s mladima na promicanju poštovanja kulturne raznolikosti međukulturnim, međuvjerskim i međugeneracijskim dijalogom te dovođenjem u pitanje svih oblika diskriminacije;
- c) njegovu otvaranju prema pojedincima i skupinama mladih koji su u opasnosti od nasilne radikalizacije i isključivosti iz društva te pri davanju potpore i uključivanju mladih u vršnjačke aktivnosti;
- d) dopiranju do mladih kako bi se potkopale i dovele u pitanje postojeće nasilne ekstremističke ideologije i kao protutežu pružile privlačne nenasilne alternative putem interneta i društvenih medija ⁽¹⁾;
- e) promicanju obrazovanja i osposobljavanja osoba koje rade s mladima i jačanju njihovih kompetencija kako bi osobe koje rade s mladima mogle prepoznati pitanja koja se odnose na nasilnu radikalizaciju i kako bi mogle prepoznati i suzbijati propagandu, retoriku i ponašanje koji bi mogli biti povezani s nasilnom radikalizacijom;
- f) podupiranju mladih u jačanju medijske i informacijske pismenosti te kritičkog razmišljanja upotrebom međusektorskog pristupa, npr. sektor mladih koji radi zajedno sa školama ili lokalnim centrima, čime se može pomoći sprečavanju novačenja tih mladih za nasilna djelovanja pomoću utjecaja vršnjaka i društvenih medija;
- g) promicanju uključenosti civilnog društva;
- h) njegovoj sposobnosti da svoju ulogu ispuni poboljšavanjem aktualne razine osviještenosti, znanja i instrumenata, kao i dobrom suradnjom s relevantnim sektorima i osobama što dovodi do situacija kada je nasilna radikalizacija među mladima prepoznata i spriječena u ranoj fazi.
- i) poticanju i podupiranju mladih da se bave volontiranjem jer to može imati važnu ulogu u pozitivnom razvoju identiteta, promicati empatiju i odgovorno razmišljanje.

18. Sačuvaju postojeće održive mjere i prakse koje su se pokazale uspješnima te prema potrebi provedu inovativne i održive mjere i prakse, prilagođene mladima, u području lokalnog djelovanja, demokratskog sudjelovanja, međukulturnog učenja i dijaloga, aktivnog građanstva te pozitivnog obrazovanja među vršnjacima.

U SKLADU S TIM POZIVA DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA, U OKVIRU SVOJIH NADLEŽNOSTI:

19. Pojačaju suradnju na europskoj razini u razmjeni znanja i prakse zajedničkim radom u kontekstu EU-a, među ostalim u Stručnoj skupini za aktivno građanstvo, sprečavanje marginalizacije i nasilne radikalizacije, Stručnoj skupini za digitalizaciju i Mreži za osvješćivanje o radikalizaciji, te s relevantnim trećim zemljama i Vijećem Europe ⁽²⁾ u svrhu razmjene znanja i najbolje prakse u sprečavanju nasilne radikalizacije, među ostalim upotrebom društvenih mreža, protuargumentacije ⁽³⁾ i digitalnog načina rada s mladima.
20. Razmijene informacije i najbolje prakse te prema potrebi razviju vodeća načela za osnivanje koalicija ili mreža za integrirani i međusektorski pristup, uz učenje kako treba učinkovito, dobro prilagođeno i dosljedno surađivati, uzimajući u obzir raznolik kulturni kontekst EU-a.

⁽¹⁾ Primjeri su: Kampanja „Ne govoru mržnje”, Youth Information, Eyca i Eryica.

⁽²⁾ Npr. u okviru Kampanje „Ne govoru mržnje”.

⁽³⁾ Protuargumentaciju čine komunikacijske aktivnosti kojima se izravno ili neizravno dovodi u pitanje ekstremistička argumentacija, na internetu ili izvan njega, između ostalog protuargumentima, na što više činjeničnoj osnovi.

21. Potaknu razvoj dijaloga i učinkovite protuargumentacije za pomoć roditeljima, braći i sestrama, vršnjacima i drugima koji su u kontaktu s mladima koji su izloženi riziku od nasilne radikalizacije te pružanje informacija o postojećim sustavima potpore i mogućnostima savjetovanja.
22. Razviju, prema potrebi, module osposobljavanja i obrazovanja za osobe koje rade s mladima, kao temelj za obrazovne materijale koje treba koristiti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, kako bi se osiguralo da osobe koje rade s mladima steknu dovoljno osuvremenjeno znanje, osviještenost, instrumente i vještine o:
 - a) pojavi svih vrsta nasilne radikalizacije, razumijevanju supkultura, kao i o posebnim načinima intervencije kako bi se nasilna radikalizacija spriječila u ranoj fazi;
 - b) pokretačkim čimbenicima koji dovode do nasilne radikalizacije;
 - c) digitalnom svijetu koji uključuje internet i društvene medije;
 - d) suzbijanju ekstremističkih utjecaja na internetu i na društvenim medijima te dovođenju u pitanje nasilnih ekstremističkih mišljenja;
 - e) podupiranju mladih u razvoju kritičkog razmišljanja i relevantnog znanja, vještina i kompetencija za razumijevanje različitih izvora i programa skrivenih iza pruženih informacija, uključujući propagandu i govor mržnje;
 - f) podupiranju vršnjaka kako bi pomogli mladim ljudima da izbjegnu nasilnu radikalizaciju tako da im daju pozitivan prijateljski utjecaj;
 - g) zajedničkom radu na međusektorskim partnerstvima;
 - h) podupiranju razvoja identiteta mladih ljudi, međukulturnih kompetencija i razumijevanja demokratskih i pluralističkih vrijednosti te aktivnog građanstva.
23. Promiču i podupiru suradničke seminare za osobe koje rade s mladima, stručnjake, tvorce politika i istraživače kako bi se omogućila razmjena najboljih praksi i informacija o tome kako najbolje pristupiti pitanju nasilne radikalizacije.
24. Promiču, pokrenu, koordiniraju, podupru i učine dostupnima rezultate daljnjeg istraživanja nasilne radikalizacije s ciljem većeg znanja o pitanjima poput opsega, podrijetla, zaštitnih čimbenika, uzroka te kognitivne, kao i emocionalne dinamike nasilne radikalizacije kako bi se državama članicama i Europskoj uniji omogućilo da razviju politike i prakse na temelju dokaza.

U SKLADU S TIME POZIVAJU EUROPSKU KOMISIJU DA:

25. Osigura najbolje moguće širenje rezultata rada Stručne skupine za aktivno građanstvo, sprečavanje marginalizacije i nasilne radikalizacije, kojima će se dati upotrebljive smjernice za osobe koje rade s mladima, organizacije za socijalni rad i zaposlene u integriranom kontekstu suradnje o tome kako mogu doprijeti do mladih ljudi koji su izloženi riziku od nasilne radikalizacije.
26. Razmotri kako bi se postojeći programi EU-a poput programa Erasmus+, Kreativna Europa i Europa za građane mogli najbolje iskoristiti za promicanje društvene uključenosti mladih ljudi raznolikog podrijetla te tako doprinosti sprečavanju radikalizacije i osiguranju ojačane sposobnosti u radu s mladima, suradnje s obrazovanjem i drugim relevantnim sektorima u vezi s ovom temom, kao i osnaživanja samih mladih ljudi.

PRILOG

Pri donošenju ovih zaključaka Vijeće posebno PODSJEĆA na sljedeće:

1. Sastanak Europskog vijeća 12. veljače 2015. na kojemu su čelnici država i vlada pozvali na sveobuhvatan pristup, koji među ostalim obuhvaća inicijative u vezi s društvenom uključenosti koje su od velike važnosti za sprečavanje nasilne radikalizacije.
 2. Deklaraciju koju su usvojili ministri obrazovanja EU-a na neformalnom sastanku u Parizu 17. ožujka 2015., u kojoj su dali smjernice za suradnju na europskoj razini. Naglašena je važnost napora za sprečavanje i rješavanje marginalizacije, netolerancije, rasizma i radikalizacije za promicanje građanstva mladih i očuvanje okvira jednakih mogućnosti za sve.
 3. Zaključke Vijeća o obnovljenoj strategiji unutarnje sigurnosti od 17. lipnja 2015. u kojima se daje prvenstvo posebnim pitanjima odustajanja od radikalizacije, rehabilitacije i deradikalizacije/antiradikalizacije, kao prioritetnima za djelovanje u narednim godinama.
 4. Trenutačni plan rada EU-a za mlade za razdoblje od 2016. do 2018. u čijem je središtu povećana društvena uključenost SVIH mladih ljudi, uzimajući u obzir temeljne europske vrijednosti i ulogu rada s mladima, i u digitalnom i u nedigitalnom svijetu.
 5. Zajedničko izvješće EU-a o mladima Vijeća i Komisije iz 2015. o „provedbi obnovljenog okvira za europsku suradnju u području mladih (2010. – 2018.)” u kojemu je naglašeno da bi mladi ljudi trebali moći odrasti u uključivim i pluralističkim društvima koja se temelje na europskim demokratskim vrijednostima. U Zajedničkom izvješću EU-a o mladima ujedno je opisana potreba za još većim osnaživanjem raznolikih mladih ljudi, osobito onih koji su izloženi riziku od isključenosti.
 6. Suradnju između Europske komisije i Vijeća Europe u okviru sporazuma o partnerstvu.
 7. Europski program sigurnosti od 28. travnja 2015. u kojemu Komisija sudjelovanje mladih ljudi smatra ključnim čimbenikom za sprečavanje radikalizacije promicanjem europskih vrijednosti i poticanjem društvene uključenosti te se ujedno spominje Mreža za osvješćivanje o radikalizaciji (RAN), krovna organizacija na razini EU-a u okviru koje se omogućuje razmjena iskustava i praksi kojima se potiče rano otkrivanje radikalizacije i oblikovanje strategija prevencije i odricanja od nasilja na lokalnoj razini.
 8. Rezoluciju Europskog parlamenta od 25. studenoga 2015. o suzbijanju radikalizacije i novačenja europskih građana u terorističke organizacije.
 9. Rezoluciju 2250 (2015) koju je na 7573. sastanku 9. prosinca 2015. usvojilo Vijeće sigurnosti UN-a i u kojoj se navodi važna uloga koju mogu imati mladi, kao pozitivni uzori u sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma.
 10. Akcijski plan Odbora ministara Vijeća Europe (Bruxelles, 19. svibnja 2015.), CM(2015)74 final, pod naslovom „Borba protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koja vodi k terorizmu” i Akcijski plan Ujedinjenih naroda za sprečavanje nasilnog ekstremizma.
-